

У јеку све интензивнијих расправа о српским националним интересима и српском националном идентитету све чешће се може чути да се говори о србијанству као о некој посебној не само језичкој одредници. Србијанство се нешtedимице користи у званичној хрватској пропаганди, зато се у њиховим медијима непрестано говори о србијанском председнику, србијанској престоници, србијанској влади или србијанском господарству.

Овакав приступ Србији и српству има своје дубоке корене и досеже у време формирања националних покрета током деветнаестог и у првим деценијама двадесетог века када је било потребно јасно показати да српски народ у Хрватској не може бити саставни део јединственог српског националног корпуса.

Овакав приступ Србији и српству има своје дубоке корене и досеже у време формирања националних покрета током деветнаестог и у првим деценијама двадесетог века када је било потребно јасно показати да српски народ у Хрватској не може бити саставни део јединственог српског националног корпуса. Зато се и израз србијанство јавља као оживљавање познатих пропагандистичких образаца коришћених у дуготрајним и трагичним не само политичким обрачунима. Међутим, савремена политичка намера је очигледна и на истом је трагу, потребно је ограничити и омеђити артикулацију и заступање српских националних интереса само на Србију и уклопити их у већ уходану политичку матрицу која се не сме простирати ван њених граница.

Сам појам српства и даље се у том кључу тумачи и доживљава као нека врста злочудне империјалности и великосрпског национализма. Зато није случајно што се сада актуелизује србијанство као јасно одређена географска, културна и политичка одредница. Као једна од суштинских последица оваквог приступа је и даље потенцирање постојања само једног политичког народа у Хрватској, а Срби су одавно изгубили своју конститутивност и сведени су на меру припадности етничкој и националној мањини а функционишу као све мањи корпус хрватских Срба или хрватских грађана српске националности. Овакву позицију припадника српског народа у Хрватској најбоље је изразио историчар Драго Роксандић. „Притом морам истаћи, када је реч о Републици Хрватској, да није истина да је већина Срба у Хрватској суделовала у побуни против Хрватске, односно у рату против ње. Етнодемографска већина је ионако живела на подручјима која су стално била под влашћу легалних хрватских власти. Многи су избегли с крајинских подручја на разне стране, а нису ретки они који су били изложени репресији крајинских власти. Недавно смо први пут могли прочитати да се у Хрватској војсци борио

немали број хрватских грађана српске националности.“

Сам појам српства и даље се у том кључу тумачи и доживљава као нека врста злочудне империјалности и великосрпског национализма

Какве би реакције не само у оквиру наше просвећене и либерално демократски освешћене анационалне јавности изазвало одређивање припадника националних мањина као српских грађана мађарске, албанске, бошњачко-муслиманске или хрватске националности . То би било окарактерисано и стигматизовано као покушај асимилације, излив великосрпског национализма, потирање европских вредности и настојање да се пониште национална и мањинска права различитих националности које данас живе у Србији. Невоља је у томе што се србијанство све више јавља у наступима политичара, јавних и културних делатника и у самој Србији. Као да се поново јавља време Томе Вучића Перишића и подела на отачаствене синове и немачкаре. Још једна у низу наших трагичних раскола и подела којих је увек било и који трају и данас.

Ова појава се складно уклапа у политикантску повику на Београд и ситно политичко калкуланство у оптужби за београдизацију Србије, а све под видом залагања за што обухватнију регионализацију наше државе. Тај начин говора се све чешће и истрајније јавља и у културној сфери, па се могу чути све упорнија залагања за постојање србијанске књижевности као омеђеног резервата. Тако се поништава укупни корпус српске књижевности и културе јер се она ограничава и своди само на географске оквире Србије, без обзира на то што су српски језик и српска култура широко распрострањени на просторима Балкана. Наша култура и књижевност се нису стварали и не стварају се на србијанском језику већ на српском језику који је дуго и упорно функционисао као српско-хрватски језик и то након разбијања федералне Југославије и формирања нових националних језика насталих на развалинама југословенске државе и у новормираним национал-грађанским државама.

Као да се поново јавља време Томе Вучића Перишића и подела на отачаствене синове и немачкаре.

Светозар Милетић је у писму песнику Петру Прерадовићу 1846. године записао. „Ми ћемо остати Срби и нећемо бити ни Хрвати ни Илирци“. Да ли смо ми данас спремни да

Српство и србијанство

Пише: Маринко М. Вучинић
четвртак, 02 децембар 2010 00:39

прихватимо суштинско значење ових речи написаних пре 150 година а да не морамо да се извињавамо што припадамао српском народу, а не некаквом дериватном србијанству.